

vršitev tega sklepa mora skrbeti gledališka uprava. Rayno tako je sklenila anketa, naj bo prepovedano. — Če ni za to posebnega dovoljenja šolske oblasti — mladini sodelovanje na gledališkem odru, in še prav posebno šolskim učencem pri baletih. Višji šolski svet je te ankete sklene sprejel in je dodal disciplinarnim predpisom za dijake, da so jim najstrožje prepovedane predstave, ki so na oznakih označene kot za mladino neprimerne.

Imenovanja na mešč. šolah.

Na deško meščansko šolo v Celju se imenujejo Mirko Kovač (II. skupina); Ivan Černei (I. skupina); Josip Grašar (III. skupina). Na meščansko šolo v Mariboru se imenuje Marija Rozman (I. dekl. mešč. šola, III. skupina); 2. učno mesto se iznova razpiše; Beatrika Sedevčič kot učit. ženskih ročnih del na II. mešč. dekl. šoli; Ana Petelin (II. skupina); Viljem Šušteršič kot učitelj petja in glasbe na deški mešč. šoli; na isti šoli Viktor Rode (I. skupina); Josip Poljanec in Josip Lampe (III. skupina); Ljudmila Poljanec (II. dekl. mešč. šola).

Vrtnarski tečaj.

Poročilo v. š. n. Gangla o dvodnevem vrtnarskem tečaju, ki je bil dne 22. in 23. aprila na Primskovem pod vodstvom vrtnarskega nadzornika Frana Črnagoja, se vzame s pohvalo in odobruje na znanje.

Imenovanja na osnovnih šolah in otroških vrtcih.

V Koprivniku se učit. služba razpiše iznova; tako tudi nadučiteljska služba v tem kraju. V Štalcarje pride Terezija Turkova, Rafaela Hrovatova je imenovana v Žuženberk. Za učiteljico ženskih ročnih del v Ribnici je imenovana Franja Fričeva. Voditeljica I. mestn. otroškega vrtca v Ljubljani postane Ana Gorupova. Nadučiteljcem v Mengšu je imenovan Peter Sirc. Učiteljsko službo na deški osnovni šoli je dobil Julij Čencič. V Dolenjo vas pri Ribnici pride Nežika Klunova. V Šmartnem pri Kamniku se obe službi iznova razpišeta. Na dekl. osn. šoli v Novomestu pride Milena Sušnik-Kavčičeva. Na deško osnovno šolo v Novem mestu so imenovani: Ludvik Koželj, Stanislav Menart in Pirnat Viktor. Nadučiteljsko službo v Vodicaх je dobil Gustav Ferjan. Mesto otroške vrtarice v Dolnji Lendavi dobi Franja Goriškova. — Na bivšem Štajerskem so stalno imenovani: Amalija Lovčičnik v Lozinju; Brgles Dragica v Čadramu; Amalija Vobičeva kot nadučiteljica na I. dekl. osnovni šoli v Mariboru; eno učno mesto na tej šoli se nanovo razpiše; na II. dekl. šoli Rožica Novakova; oddaja še I. mesta se oddloži; Vlad. Skrbinšek v Jarenini; predlog za službo pri Sv. Marijeti ob Pesnici se zavrne; Mohorko Ivan kot nadučitelj v Račah; Marija Pirnat kot učiteljica ženskih ročnih del v Št. Ilju pod Turjakom; pri Sv. Tomažu se pa mesto učiteljice ž. r. del iznova razpiše; spis o oddaji nadučiteljskega mesta na deški okoliški šoli v Celju se vrne okrajnemu šolskemu svetu v popolnili. Nadučiteljsko službo na Bregu pri Ptujju je dobil Cvetko Fran. V Št. Rupert v Slov. goricah pride Jakovec Franc. v Brežice Josip Jerše, v Sv. Peter pod Sv. Gorami na Hedka Lovrec.

Disciplinarne zahteve.

Reši se enašt disciplinarnih slučajev.

Razširjenja šol.

Razširi se šola na Polzeli v šestrazrednico; v Podpečih se ustanovi samostojna dvorazrednica; prešla se ena hišna številka iz okoliša Vransko v okoliš Št. Jurij ob Taboru; sistemizujeta se 2 učni mesti za srbohrvaščino na šolah v Mariboru in 5 stalnih vzporednic na osnovnih in mešč. šolah v Mariboru.

Vpokojitve.

Predlagajo se v stalno vpokojitve: Marija Pirkmajer, Terezija Kovačič, Peter Wudler, Marija Albanese-Pleško, Vekoslava Heričko-Fras in Antonija Lorger.

Iz Jugoslavije.

— Zdravstvenemu odseku in višjemu šolskemu svetu. Boj proti tuberkulozi v šoli. Stojimo v znamenju boja zoper jetiko. Dosedaj se je bil boj zoper to strašno morilko človeštva več ali manj teoretično, sedaj pa se je v naši državi začela velkopotezna praktična akcija za pobijanje jetike. Snujejo se oz. so deloma že osnovane protituberkulozne lige, ki so jim voditelji zdravniki, kar je povsem razumljivo. Izza vseh oglov se nam vsepovsod reži mrtvaška glava z zdravim, neplombiranimi zobmi nasproti čes: »Al! te bom!« Želim, da bi pohrustala vse jetič-

ne in nejetične krajne šol. svete. Zakaj? Poslušajte! — Imamo kopico predpisov o negovanju zdravja šolske mladine. So predpisi o šol. stavbah, klopih, stranskih itd., itd., pa tudi o snajenju šol. prostorov. Zadnji teh je z dne 14. avgusta 1920 št. 8245 od zdravstvenega odseka za Slovenijo in Istro, ki veli, da morajo biti tla vseh učnih prostorov vsaj dvakrat mesečno umita, ter vsaki drugi dan pometa. Kdaj in kolikokrat se naj pomivajo in pometajo hodniki, stopnišča, strapišča, nisoarij, veže itd. ni povedano. — Dostikrat sem si že mislil, zakaj se skoro brezizjemno vsaka naredba, ki izide, tako ostro in neusmiljeno kritizira? Odgovor na to je pač edino ta pravilen: da izdajajo take naredbe ljudje, ki nimajo na licu mesta nobenega posla, in ki se ne ozirajo prav nič na krajevne razmere. Zanimivo bi bilo vsekakor vedeti, na kolikih in katerih šolah se vrši pomivanje dvakrat na mesec! — Prej je bilo predpisano letno štirikratno pomivanje vseh šolskih tne samo učnih) prostorov. Toda mi vsi vemo, vsaj na deželi, da so se vsi šolski prostori temeljito osnažili le pred začetkom šol. leta in o veliki noči. In sino bili končno že zadovoljni da je še vsaj tako. S pometanjem pa pač nismo bili in še sedaj ne moremo biti zadovoljni. Čudom se čudimo predpisu, ki zahteva pometanje vsak drugi dan. Vsaka gospodinja, tudi najrevnejšega stanu pomete dandanes stanovanje vsak dan. Šole pa, ki jih poseča dnevno več sto otrok, bi se naj pometale vsak drugi dan, to je: ponedeljek, sredo, sobota, torek, petek, ponedeljek. Potemtakem bi ostali šol. prostori vsako drugo nedeljo in vsak drugi četrtek posmečeni, kar pa ne more trpeti noben šol. vodja. Gotovo bi bili učni prostori prav snažni, navzlic dvakratnemu, odnosno trikratnemu pometanju na teden, ako bi se dvakrat na mesec pomivalo. Kateri kr. šol. svet pa bo utrpel toliko stroškov? Ali ne bi bila voljna protituberkulozna liga v tej zadevi posredovati pri zdravstvenemu odseku? Na vsak način pa bi se naj vprašalo za nasvet tudi šol. voditelje, kajti drugačno mora biti snajenje prostorov, ki jih posečajo otroci, ki hodijo po mestnem tlaku z galoši iz gumtja, in zopet drugačno ono, ki jih obiskujejo otroci, ki hodijo dve uri po blatu z galoši iz jolovice. Naj si pogleda kogar zanima, kakšen kup blata se namete po končanem pouku samo v enem dnevu, ako je deževno vreme! In kr. šol. svet, to neboljeno dete šol. oblasti? Plačuje navadno šol. slugo tako slabo, da se »potegujejo« za to ljudje, ki niso za nobeno drugo rabo več, največkrat pa nihče. Zgodilo se mi je, da sem nenadoma zgubil šol. slugo. Kr. šol. svet se je za stvar zmenil toliko, kakor nič. Toraj pomagaj si sam! — Deca so pod mojim nadzorstvom pometali, donašali pitne vode in drugo. Pa me naznani podnačelnik kr. š. sveta, moj sosed in župnik. Oprostite, da govorimo tako avtonomno! S priznanim vemo pošlje višja šol. oblast šol. vodstvu ukaz, naj v bodoče, ako me bodo še mučile enake skušnjave, bičam svoje pregrešno telo v znamenju § 124. Kr. šol. svet pa je bil šiban le s slamicami, kakor »okoli 4.000«. S solznimi očmi — menda je imel katar — je to bridko prigodo poslušal moj tovariš P. »Zakaj pa sam ne pometajš,« me je pokaral, »kakor jaz, ki pometam že več tednov sam vseh pet razredov!« Že sem mislil vzhiceno vzklikniti: »Čast, komur čast!« toda sklonil sem glavo ter vzdihnil: »Torej, tudi Ti, moj Brut!« — Poglavje o šolskih slugah je še dolgo. Vem, da imajo drugi tovariši še mnogo več in še bridkejših izkušenj, nego je »goraj« pisana. Menim pa, da je baš antituberkulozna liga v prvi vrsti dolžna, da pomaga pri ureditvi vprašanja šol. prostorov in šol. higijene sploh. Kajti brezdvomno je šola pogostokrat transformator tuberkuloze. In kdo je temu kriv? Zakonodajalec, ki izda zakon ali odredbo brez prevdarka. Moč se da, oziroma jo ima kr. šol. svet, odgovornost pa se naloži šol. voditelju. Primerov in dokazov za to trditev je na stotine.

— Višjemu šolskemu svetu, oziroma šolskim oblastvom vobče. (Dopis.) V poslednjem času se množijo slučaj, da se nameščajo po mestih mlade učne osebe, zlasti na učiteljice s prav majhnim številom službenih let, dočim se starejši prosilci oziroma prosilke zavračajo, najsij so izborni klasificirani. Res je, da se rabijo tudi na podeželskih šolah dobre učne osebe, toda upoštevalo bi se naj pri tem dejstvo, da imajo starejše učne osebe, ki so po večini poročene, otroke, katerim bi rade preskrbele višjo izobrazbo. A kako je to mogoče pri tako pičli plači, ki ne zadošča niti za najpotrebnejšo hrano in obleko? Kie naj bi take učiteljske družine ali reci vdovci ali vdove z otroki vzele denar za šolanje svojih otrok. Reklo bi se

sicer lahko, da naj se dajo taki otroci v rokodelski nauk. Ali, »Bože moj«, kako težko je odreči nadarjenemu otroku prošnjo za nadaljino študiranje! Ali bi ne bila škoda za nadarjenega otroka, če se mu ne poskrbi za višjo izobrazbo? Gospodje pri zeleni mizi! Imetje usmiljenje s takimi družinami oziroma prosilci in prosilkami in spravite jih v mesto. Znanji so nam slučaj, ko je šolska oblast žavnala prošnjo izborni kvalificirane starejše učne osebe z otroci in podelila službo mlajši, neporočeni, dasi je bila prva tudi v terni. Mlajše učne osebe naj prirčno s svojim delovanjem na deželi in šele pozneje naj silijo v mesto. Šolska oblast naj upošteva v tem oziru naše želje, ki so gotovo upravičene.

Prizadeti.

— Vabilo na mejo! Ob severni državni meji v Gradišču, okr. Maribor (postaja Sv. Lovrenc na Pohorju) se odprla nova šola — podružnica šole Sv. Duh na OV. Mesto je prav primerno za samca: na razpolago je meblirana soba (brezplačno), hrana v bližnji gostilni, ljudstvo je šoli zelo naklonjeno. Tovariš-ica, ki ima smisel za obmelno prosvetno delo (petje, godba, gledal. prireditve) je vrlo dobrodošel(šla)! Oglasiti se je pri okr. š. svetu Maribor-okolica.

— Pomoč ruski deci. Oddelek socialne politike pokr. uprave nam poroča: Na podlagi oklica, ki ga je izdal v decembru 1921, I. gospod. pokrajinski namestnik Ivan Hribar z geslom »Deca deci« se je nabiralo na dan 6. decembra po vseh osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji. Zbirka je dosegla lepo vsoto 56.932 Din 50 p., ki je bila odposlana Narodnemu odboru za pomoč deci v Beograd. Pri zbirki je sodelovalo z veliko vnamo naše učiteljstvo, kateremu gre najlepša zahvala. Vsa zahvala pa tudi naši deci, ki je zbrala denar za svoje male stradalajoče brate in sestre v Rusiji.

— Tekom prvih dni maja bomo izdali dve brošuri. Nansenovo predavanje »o gladi v Rusiji«. Istotako bomo izdali nabiralne bloke za ¼, ½, 1, 5, 10 Din. Prosimo vsa društva in posameznike, da naročajo brošure in prevzamejo bloke v razprodajo. Položnice »odbora« pošl. ček. št. 12.840 bodo imeli vsi poštni uradi v zalogi. Naslov: Odbor za pomoč gladujočim v Rusiji, Ljubljana, Vseučilišče, Kongresni trg. — Odbor za pomoč gladujočim v Rusiji.

— Javno predavanje na umetniški šoli »Probuda«. V četrtek dne 4. maja ob pol 19. do pol 20. ure in vsakih 14 dni pozneje bode začel predavati znani prof. Volavšek na umetniški šoli o »razvoju naše ljudske umetnosti in o umetniški tehniki« v poslopiu tehniške srednje šole (prejšnja obrtna) soba št. 10. I. nadstropje. Ker je to predavanje strogo znanstvenega značaja, predvsem pa zvezano z največjimi interesi in cilji »za naš narod in celo državo, za procvit in napredek svojih lastnih umetniških umotvorov in ne tujih, je dolžnost vsakega Slovenca in našega državljanca, da sliži to velezanimivo predavanje. Predavanje bode na splošno omenil naš umetniški razvoj, pozneje pa še vsako panogo posebej na podlagi dokazov pristnih domačih umetniških izdelkov.

— Jaz sem zapustil šole pred šestimi tedni pokrajino Volge in grozni pogledi, s katerimi me je gledala gladna deca, me še danes preganjajo. Za njih, v imenu teh otrok, v imenu ljubezni in človečanstva prosimo Vas, in preko Vas Vaše vlade, da pomagajo hitro! — Dr. Nansen. Naslov »Odbora za pomoč gladujočim v Rusiji« je Ljubljana, vseučilišče, Kongresni trg št. 12.840. Kier se ni krajevnih odborov, prosimo društva ali posameznike, ki bi hoteli zbirati prispevke, da se javijo naravnost ljubljanskemu odboru. Poštne položnice se dajo pri poštnih uradih. — Odbor za pomoč gladujočim v Rusiji.

— Občni zbor društva jugoslovenskih umetnikov, industričev in trgovcev »Probuda«, se vrši v soboto dne 6. maja ob 4. uri popoldne v uradu za pospeševanje obrti na Dunajski cesti nasproti kavarne »Europa«.

— Učenci trirazrednice v Sv. Lovrencu nad Štormi so se tudi letos spomnili Jugoslov. Maticice ter ji darovali po svojih skromnih močeh za »pirhe« 369 K.

— Otroci dvorazredne šole v Srednji Bistrici, Prekmurje, so nabrali in odposlali Jugoslovanski Matici 156 Din 50 p. ter čez 1400 znamk.

— Za pirhe Jugoslovanski Matici so nabrali in odposlali šolarji osnovne šole v Št. Janžu, Dolenjsko 152 Din 80 p.

— Ribnica. Tukajšnja šolska mladina je nabrala za pirhe neodrešenim bratom 1400 K. Nabralo se je na meščanski šoli 511 K, na obeh osnovnih šolah pa 889 K. Najiskreneja hvala požrtvovalni mladini.

— Umrl je v Mariboru dne 2. t. m. od kapi zader M. S. Nerat, šolski ravnatelj v p. Pokojnik je bil dolgoleten urednik »Popotnik-a« in častni član naše organizacije. Na polju izobrazbe učiteljstva ima pokojnik neprecenljive zasluge. Nekrolog prinesemo v eni prihodnjih števil, Blag mu spomin!

— Umrl je v Črnomlju dne 2. t. m. nadučitelj Rudolf Schiller. Pretečeno leto mu je umrla žena, tako da so štirje ostali otroci sirote brez staršev. Zavednemu tovarišu blag spomin!

Vestnik za učiteljske.

— u Pevski zbor državnega učiteljskega v Ljubljani priredi v nedeljo dne 7. t. m. koncert v Logatcu. V nadi, da ta drugi koncert istotako leno uspe, vabi zbor v prvi vrsti vse tovariše iz Logatca in okolice, seveda tudi vse prijatelje lepega petja na izlet in koncert, ki se vrši v nedeljo 7. maja ob 5. uri popoldne v »Društvenem domu« v Logatcu. Vzpored je sedaj obširnejši in obsega med drugimi skladbami tudi Lajovičev silno težak, a prekrasen mešan zbor »Zeleni Jurij«. Brez dvoma bo vsak obiskovalec koncerta uvidel, da vrši pevski zbor ljubljanskega državnega učiteljskega važno kulturno nalogo, noseč lepo slovensko narodno in umetno pesem med narod, vnamajoč s tem njegovo srce do domovine in do vsega dobrega, plemenitega in lepega. Na svidenje v nedeljo v Logatcu! — Pevski zbor drž. učiteljskega v Ljubljani.

Književnost in umetnost.

— k »Novi Rod«. Že lani, ko je pričel izhajati ta list in ga je urejeval pesnik Janko Samec, nas je presenetil predvsem z lepo, zares estetično zunanjo opremo Bucikovo in s svojo vsebino. Letošnji »Novi Rod« pa celo prekaša lanskega, ki je res prirčen in tak, ki je vseh mladini. Utegnejo ga brati z istim zanimanjem odrasli in nedorasli. V »Kotičku malih« so otroci, ki pišejo iz svoje duše. Zunanja oprema in slike te razveselijo in ne motijo srca. Pri »Novem Rodu« sodelujejo: Ivan Albrecht, Vera Albrechtova, France Bevk, Cvetko Golar, ki objavlja tudi nenatisnjen mladinski pesmi Ivana Alojzija Gradnik, Igo Gruden, Srečko in Stane Kosovel, Marija Kmetova, Vladimir Levstik, Fran Lipah, Joža Lovrenčič, Fran Milčinski, Josip Ribičič, Petruška, Pastuškin, Janko Samec, Karel Širok, Utva, Ivan Zorec, Oton Župančič. Ilustrirajo: Bucek, Tratinč, Saša Šantel in Černigoj, ki je oskrbel tudi letošnjo naslovno stran. V glasbenem delu Fr. Kimovec. — In ker so vsi ti naši in je »Novi Rod« iz neosvojenega ozemlja naš, je naš tudi »Novi Rod«. Pravkar je izšla 4. številka.

— k Simon Gregorčič (Stirbný Dominik). Knjižica je slovenski prevod češkega spisa mladega, žalibog že pokojnega učenjaka. Po kratki biografiji Gregorčiča podaja podrobno, z vsjo znanstveno metodo a vendar poljubno napisano analizo Gregorčičevega pesniškega dela. Iz vsega dela odseva ne samo temeljito znanje predmeta, ker ga je pisatelj vsekoli preštudiral, ampak tudi velika pisateljeva ljubezen do Gregorčiča in njegovega naroda. Odkar je Čelakovski pred devetdesetimi leti pisal o Prešernu, nismo dobili iz češkega peresa s takim znanjem in tako ljubeznijo pisane knjige o kakem slovenskem pisatelju. Saj se skoro lahko reče, da niti mi sami nimamo o nobenem našem pisatelju tako podrobno pisane razprave, kakor je ta češka. Tako je knjiga znamenit pojav tudi na polju naše znanstvene književnosti, prekrasen spomenik češkoslovenske vzajemnosti. Izbitelem Gregorčičeve pesmi, posebno njegovim rojakom, pa nilejši velikonočni dar.

— k Šest mladinskih iger. Josip Ribičič in Ivan Vouk. Vsebinska: Jos. Ribičič: 1. Vraze, vesela igra v 3 dejanjih. 2. Škrat, vesela igra v 2 dejanjih. 3. Čudodelna srajca, igra v 1 dejanju. 4. Mladje, slika v 1 dejanju. 5. Pri Sv. Petru, slika v 1 dejanju. Ivan Vouk: 6. Trije snubci, vesela igra v 3 slikah. (O delu še izpregovorimo).

— k Sokolič, št. 5. Vsebinska: 1. Naš prvi maj. J. Pelikan — dr. Br. Mr. 2. Pesem dobrovoljcev. Dr. Lj. Pivko (Konec). 3. Zakaj sem Sokol? Iz češčine preložil N. Perko. (Dalje). 4. Zgodovina telovadbe. Jos. Jeras. (Dalje). 5. Vaje z rutami na narodne pesmi za žensko dečo. Ciril Horčevar. 6. Glasnik. — Odborova seja Jugoslov. Sokol. Saveza. — Priprave za vsesok. zlet. — Tekma sokolskega naraščaja na Jesenicah. — Koroška Bela - Javornik. — II. zlet banatske sokolske...